

Bereikbaarheidsanalyse SEH-zorg Zuyderland MC – locatie Heerlen en Sittard-Geleen

Inleiding

Zuyderland MC is een ziekenhuis met twee locaties waar spoedeisende zorg wordt verleend: in Heerlen en in Sittard-Geleen. Op beide locaties wordt 24/7-uur SEH zorg verleend. De raad van bestuur van Zuyderland MC oriënteert zich op de omvorming van de SEH-zorg. Het RIVM is gevraagd de veranderingen in de bereikbaarheid van de SEH's te analyseren en na te gaan of de 45-minutennorm voor de bereikbaarheid wordt overschreden. Deze 45 minuten betreft de totaal tijd die nodig is om met de ambulance vanaf de standplaats de patiënt te bereiken en vervolgens naar de SEH te rijden. In de bereikbaarheidsanalyse wordt gerekend met een volledig geopende of een volledig gesloten SEH. Er wordt geen analyse gedaan voor specifieke patiëntengroepen of openingstijden, voor de bereikbaarheidsanalyse en mogelijke overschrijding van de 45-minutennorm is dit onderscheid niet relevant. De vraagstelling en daarmee tevens de strekking van deze analyse gaat over de rijtijden die de ambulance nodig heeft om een patiënt naar een SEH te brengen. De analyse doet geen uitspraak over de capaciteit van de SEH's in de regio. Het aantal beschikbare bedden en het mogelijk optreden van (tijdelijke) SEH-stops is geen onderdeel van deze analyse.

In de bereikbaarheidsanalyse voor Zuyderland MC gaat het om de volgende twee situaties die worden vergeleken met de huidige situatie:

- a) Een gesloten SEH op locatie Heerlen en geopende SEH op locatie Sittard-Geleen.
- b) Een gesloten SEH op locatie Sittard-Geleen en een geopende SEH op locatie Heerlen.

Vraagstelling

In dit verslag worden de volgende vragen beantwoord:

- 1)
 - a) Hoeveel inwoners in de regio Heerlen zijn bij sluiting van de SEH op locatie Heerlen aangewezen op een ander ziekenhuis en welke ziekenhuizen betreft dit?
 - b) Hoeveel inwoners in de regio Sittard-Geleen zijn bij sluiting van de SEH op locatie Sittard-Geleen aangewezen op een ander ziekenhuis en welke ziekenhuizen betreft dit?
- 2)
 - a) Wat zijn, bij een gesloten SEH op locatie Heerlen, de veranderingen in de bereikbaarheid en zijn er meer gevoelige ziekenhuizen¹ ten opzichte van de huidige situatie?
 - b) Wat zijn, bij een gesloten SEH op locatie Sittard-Geleen, de veranderingen in de bereikbaarheid en zijn er meer gevoelige ziekenhuizen ten opzichte van de huidige situatie?

¹ Met 'gevoelig' wordt bedoeld dat sluiting van de SEH van het betreffende ziekenhuis tot gevolg heeft dat meer mensen volgens de modelberekeningen niet meer binnen de norm naar een (andere) SEH vervoerd kunnen worden, in vergelijking met de situatie wanneer deze SEH open is.

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

Datum
22 februari 2024

Ons kenmerk
VMZ/012-2024

Behandeld door
T.A. Hulshof en
ir. G.J. Kommer
acuteczorg@rivm.nl

Uitwerking

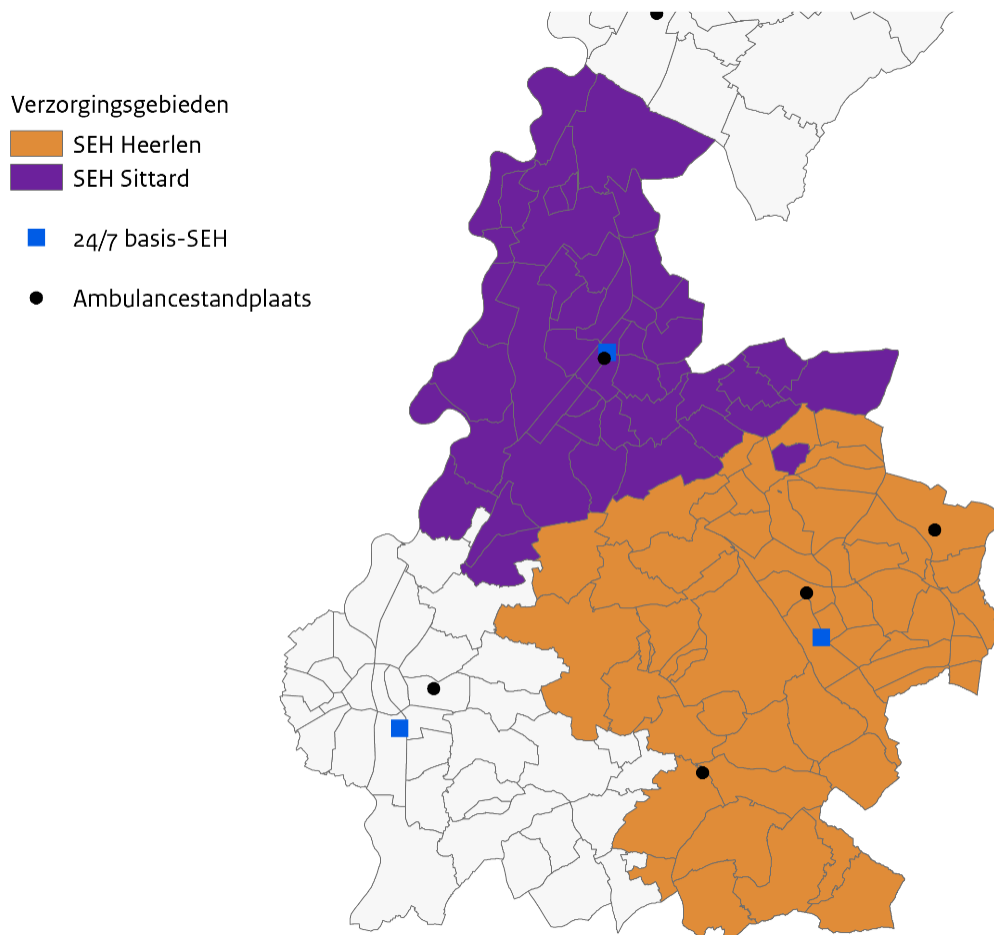
Het RIVM voert de bereikbaarheidsanalyse op landelijk niveau uit, dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met alle ziekenhuizen en standplaatsen in Nederland. Resultaten worden in deze notitie gepresenteerd voor de omgeving Zuid-Limburg. In de bereikbaarheidsanalyse wordt uitgegaan van het aanbod van locaties SEH met de meest recente peildatum (april 2023). Voor alle uitgangspunten en aannames, zoals het gebruikte rijtijdenmodel, bereikbaarheidsmodel en parameters, wordt uitgegaan van de bereikbaarheidsanalyse van 15 juni 2023.² In de huidige situatie, met geopende SEH afdelingen op locatie Heerlen en locatie Sittard-Geleen, zijn er 80 SEH locaties waarvan er 29 locaties zijn aangemerkt als 'gevoelig'. In de regio Zuid-Limburg zijn het UMC Maastricht en de twee locaties van Zuyderland MC in Heerlen en Sittard-Geleen niet gevoelig. Het Laurentius ziekenhuis in Roermond is gevoelig voor 2.400 inwoners in de gemeente Roerdalen. Deze gevoeligheid van Laurentius ziekenhuis geldt ook voor het aanbod van acute verloskunde.

In de uitwerking van de bereikbaarheidsanalyse laat het RIVM voor de inwoners in de regio Zuid-Limburg zien wat het dichtstbijzijnde ziekenhuis is op basis van rijtijd met de ambulance. Voor een toets op de bereikbaarheidsnorm is dit het uitgangspunt: er wordt gekeken naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Dit is echter geen voorschrift, in de praktijk hebben mensen een vrije ziekenhuiskeuze en kunnen er gevallen zijn waarin er voor een ander ziekenhuis wordt gekozen dan het dichtstbijzijnde. Ook kan het gebeuren dat een ambulanceteam of meldkamer ambulancezorg beslist dat het beter is een patiënt naar een verder weg gelegen ziekenhuis te brengen, in plaats van het dichtstbijzijnde. In de bereikbaarheidsanalyses worden ziekenhuizen in Duitsland en België niet meegenomen. In de praktijk kan het zijn dat de SEH van het ziekenhuis in Aken een rol speelt in het aanbod van acute zorg. De bereikbaarheidsanalyses in dit verslag gaan hieraan voorbij.

² [Bereikbaarheidsanalyse SEH's en acute verloskunde 2023](#)

Resultaten

In de huidige situatie is Zuyderland locatie Heerlen voor 266.200 inwoners van Nederland het dichtstbijzijnde ziekenhuis met een afdeling SEH. Deze inwoners wonen in 60 4-positie postcodegebieden. Locatie Sittard-Geleen is voor 174.600 inwoners van Nederland het dichtstbijzijnde ziekenhuis met een afdeling SEH. Deze inwoners wonen in 46 4-positie postcodegebieden. Figuur 1 laat deze 'adherentiegebieden' zien. De berekening is gebaseerd op basis van kortste rijtijden van de ambulance (in spoedsituaties).

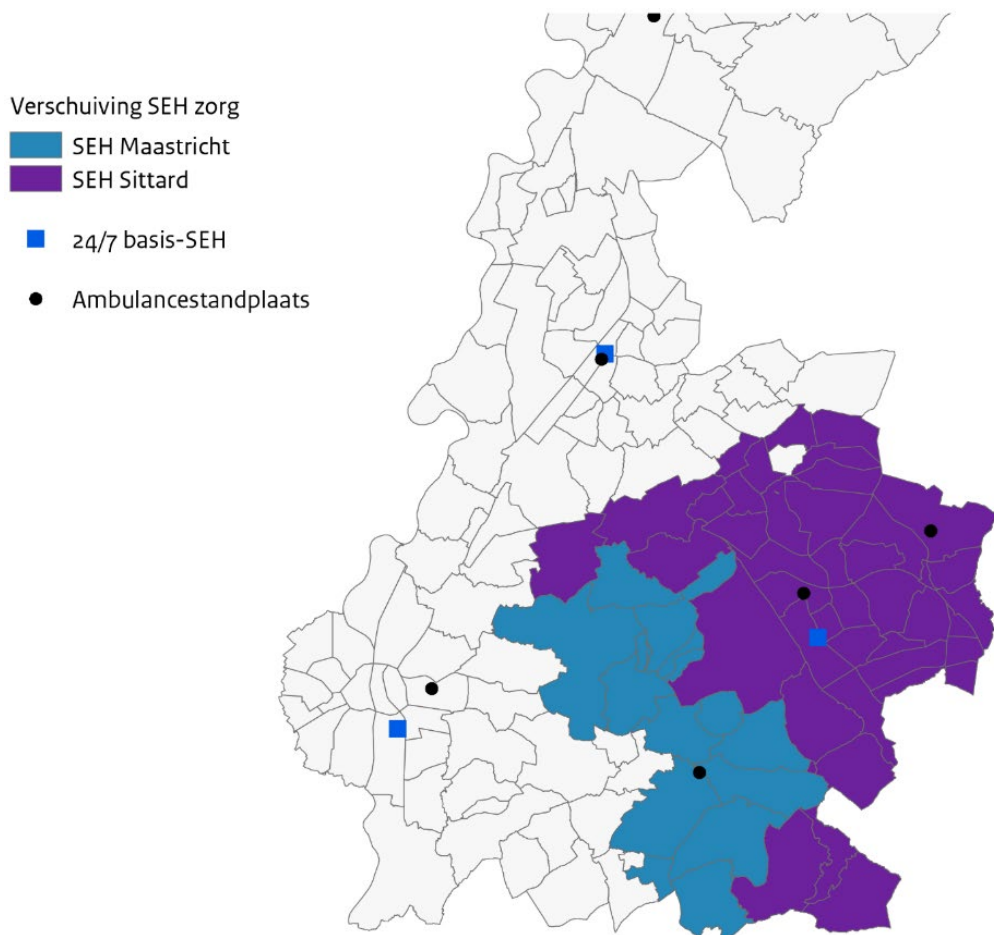
Figuur 1: adherentiegebieden voor SEH Heerlen en SEH Sittard-Geleen op basis van kortste rijtijd met de ambulance.

1a. In de situatie dat de SEH in Heerlen gesloten is, zal de bereikbaarheid van SEH-zorg voor 266.200 inwoners in het adherentiegebied van locatie Heerlen veranderen. In tabel 1 staat weergegeven welke ziekenhuizen voor deze inwoners in dat geval het dichtstbijzijnd zijn. Figuur 2 is hiervan een kaartweergave. Voor 39.000 inwoners is het UMC Maastricht het meest dichtbij. Voor ruim 227.000 inwoners is Zuyderland locatie Sittard-Geleen het meest dichtbij.

Tabel 1 Dichtstbijzijnde ziekenhuislocaties voor de inwoners van regio Heerlen in de situatie dat Heerlen geen SEH zorg aanbiedt.

Ziekenhuislocatie	Totaal aantal inwoners
Academisch Ziekenhuis Maastricht	39.000
Zuyderland Medisch Centrum locatie Sittard-Geleen	227.300
Totaal	266.200

Inwonersaantallen zijn afgerond op honderdtallen, door deze afronding kan er een verschil zijn in optelling tot het totaal.

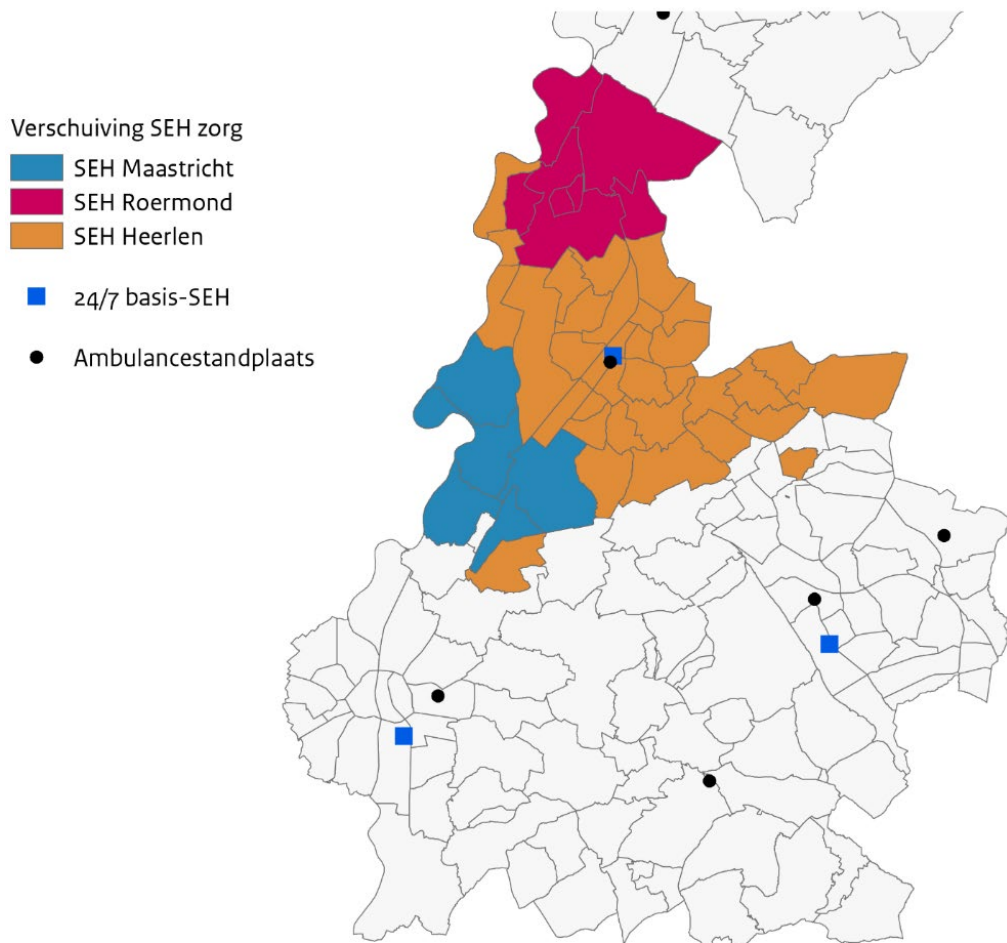
Figuur 2: Verandering in de bereikbaarheid van SEH zorg per postcodegebied bij sluiting SEH Heerlen op basis van kortste rijtijd met de ambulance.

1b. In de situatie dat de SEH in Sittard-Geleen gesloten is, zal de bereikbaarheid van SEH-zorg voor 174.600 inwoners in het adherentiegebied van locatie Sittard-Geleen veranderen. In tabel 2 staat weergegeven welke ziekenhuizen voor deze inwoners in dat geval het dichtstbijzijnd zijn. Figuur 3 is hiervan een kaartweergave. Voor 34.100 inwoners is het UMC Maastricht het meest dichtbij. Voor 22.500 inwoners is Laurentius Roermond het dichtstbijzijnd. Zuyderland locatie Heerlen is het meest dichtbij voor 118.100 inwoners.

Tabel 2 Dichtstbijzijnde ziekenhuislocaties voor de inwoners van regio Sittard-Geleen in de situatie dat Sittard-Geleen geen SEH zorg aanbiedt.

Ziekenhuislocatie	Totaal aantal inwoners
Academisch Ziekenhuis Maastricht	34.100
Laurentius Ziekenhuis Roermond	22.500
Zuyderland Medisch Centrum locatie Heerlen	118.100
Totaal	174.600

Inwonersaantallen zijn afgerond op honderdtallen, door deze afronding kan er een verschil zijn in optelling tot het totaal.

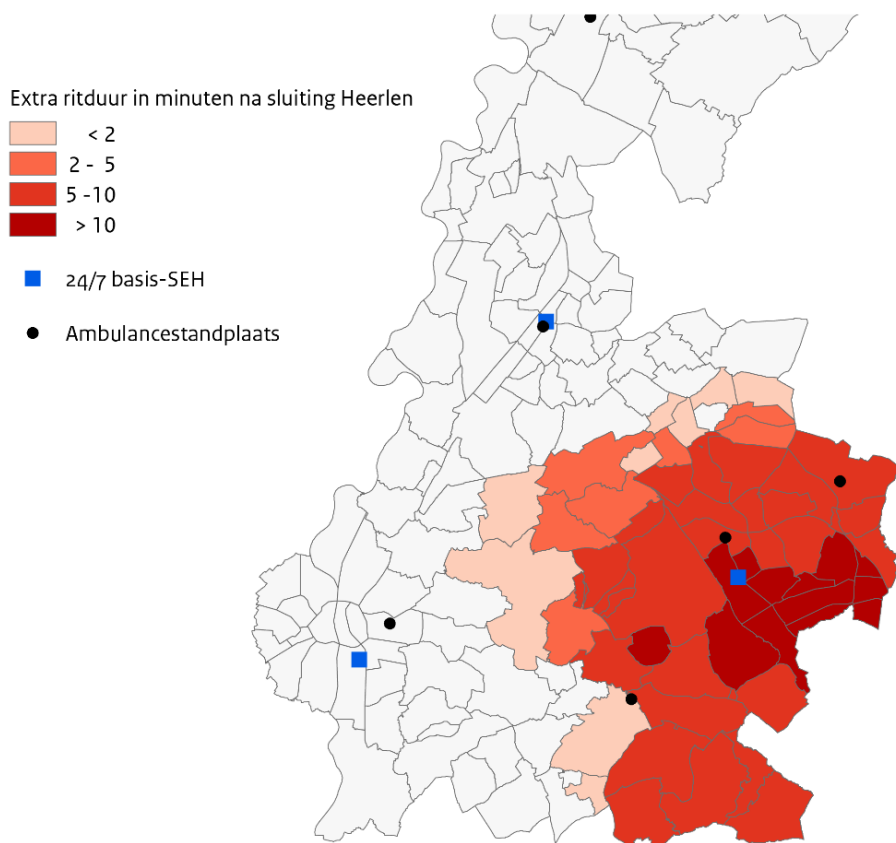
Figuur 3: Verandering in de bereikbaarheid van SEH zorg per postcodegebied bij sluiting SEH Sittard-Geleen op basis van kortste rijtijd met de ambulance.

2a. Wanneer Zuyderland ziekenhuis locatie Heerlen geen SEH-zorg meer aanbiedt verandert het aantal 'gevoelige' ziekenhuizen niet ten opzichte van de huidige situatie. Het aantal inwoners waarvoor de ziekenhuizen gevoelig zijn neemt ook niet toe. De bereikbaarheidsnorm van 45 minuten wordt niet overschreden. Voor de inwoners in het adherentiegebied van SEH Heerlen neemt de rijtijd wel toe. Dit varieert van 1 tot 13 minuten extra rijtijd bij sluiting van locatie Heerlen (tabel 3). In figuur 4 is per postcodegebied te zien hoeveel extra rijtijd de sluiting van deze locatie tot gevolg heeft.

Tabel 3 Toename ritduur in minuten en het aantal inwoners waarvoor dit geldt.

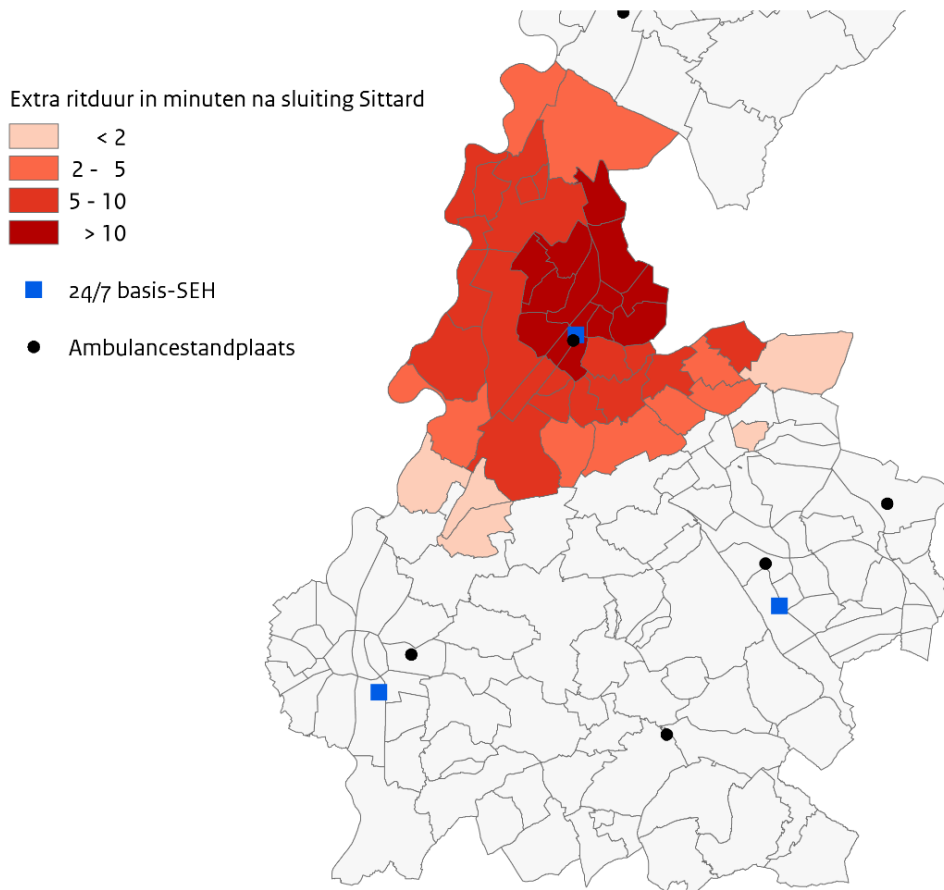
Toename ritduur (minuten)	Aantal inwoners bij sluiting Heerlen	Aantal inwoners bij sluiting Sittard-Geleen
1	14.100	16.200
2	22.400	-
3	21.700	9.500
4	2.800	3.400
5	2.200	17.100
6	22.800	20.800
7	9.700	20.700
8	35.200	15.300
9	24.900	4.400
10	56.700	4.500
11	49.500	10.900
12	-	29.300
13	4.200	22.500
Totaal	266.200	174.600

Inwonersaantallen zijn afgerond op honderdtallen, door deze afronding kan er een verschil zijn in optelling tot het totaal.

Figuur 4: Extra rijtijd in minuten per postcodegebied bij sluiting SEH Heerlen.

2b. Wanneer Zuyderland ziekenhuis locatie Sittard-Geleen geen SEH-zorg meer aanbiedt verandert het aantal 'gevoelige' ziekenhuizen niet ten opzichte van de huidige situatie. Het aantal inwoners waarvoor de ziekenhuizen gevoelig zijn neemt ook niet toe. De bereikbaarheidsnorm van 45 minuten wordt niet overschreden. Voor de inwoners in het adherentiegebied van SEH Sittard-Geleen neemt de rijtijd wel toe. Dit varieert van 1 tot 13 minuten bij sluiting locatie Sittard-Geleen (tabel 3). In figuur 5 is per postcodegebied te zien hoeveel extra rijtijd de sluiting van deze locatie tot gevolg heeft.

Figuur 5: Extra rijtijd in minuten per postcodegebied bij sluiting SEH Sittard-Geleen.

Conclusie

Het Zuyderland MC is een ziekenhuis met twee locaties waar op dit moment spoedeisende SEH-zorg wordt verleend: Heerlen en Sittard-Geleen. Volgens het bereikbaarheidsmodel (uitgaande van ambulancevervoer) is locatie Heerlen het dichtstbijzijnde ziekenhuis voor SEH-zorg voor 266.200 inwoners in 60 4-positie postcodegebieden. Locatie Sittard-Geleen is het dichtstbijzijnde ziekenhuis voor 174.600 inwoners in 46 4-positie postcodegebieden. In de huidige situatie, met een geopende SEH-afdeling in Heerlen en in Sittard-Geleen, is er één gevoelig ziekenhuis in de omgeving (Laurentius Roermond). In de situatie dat Heerlen geen SEH-zorg meer zou aanbieden, verandert het aantal gevoelige ziekenhuizen niet. Dit aantal verandert ook niet in de situatie dat Sittard-Geleen geen SEH-zorg meer zou aanbieden. Ook het aantal inwoners waarvoor Laurentius Roermond gevoelig is verandert niet. Bij sluiting van een van de SEH's van Zuyderland MC neemt de tijd die de ambulance nodig heeft om een patiënt naar een dan dichtstbijzijnde SEH te brengen logischerwijs toe. Deze ritduur neemt toe met maximaal 13 minuten.